

Uz te dobronamjerno istaknute napomene knjiga se o don Grgi može svakome uvelike preporučiti. Njegov je najvažniji i nauk i primjer bio u vrlo rijetko viđenom samoprijegoru. Po njemu i po srodnoj mu ljubavi prema svakome bez iznimke don Grgo je doista bio velik. I oni koji su ga nastojali u tome nasljedovati, pred Bogom su i ljudima napredovali toliko koliko su se trudili sebe, a ne drugoga svladavati. To je zaista *punctum saliens* ne samo ove knjige već uopće svega kršćanskog života sada i u bilo koje doba. Ako se misli i postupa drukčije, onda je uzaludno, a može biti i štetno pozivanje na sadašnje znakove vremena.

Martin Kirigin

KNJIGA O ISTAKNUTIM CRKVENIM DJELATNICIMA

Šimun Jurišić, *Zaboravljeni svećenici*, Split 1995.

Nakon nekoliko sličnih knjižica (*Iz povijesti Splita, Iz povijesti Dalmacije, Iz povijesti Jadrana...*) u kojima je dr. Šimun Jurišić, docent Filozofskog fakulteta u Zadru predstavio niz istaknutih ljudi, političara, javnih djelatnika, književnika, publicista, znanstvenika, prosvjetnih i zdravstvenih djelatnika iz Splita, Dalmacije i šire jadranske regije, koji nisu dosad dobili mjesto u enciklopedijama, u svojoj najnovijoj knjižici pod naslovom "Zaboravljeni svećenici - životopisi" autor donosi više od 200 biografija istaknutih pojedinaca hrvatskog crkvenog života, biskupa i nadbiskupa, opata, rektora bogoslovija, provincijala, te velikog broja svećenika i redovnika. Sve su to manje-više ljudi koji su se istaknuli ne samo svojom službom nego su, većina njih, objavljivali publikacije i knjige, a neki su usto prednjačili i svetim životom. Riječ je svakako - istaknimo - o ličnostima koje nisu do sad dobile svoje mjesto u enciklopedijama.

Tu je najprije dvadesetak biskupa pa i nadbiskupa (Bonefačić, Đivoje, Forlani, Garković, Jablanović, Jozinović, Kalodera, Marčelić, Menini, Munzani, Nakić, Nežić, Njaradi, Palunko, Pavlović-Lučić, Perić, Pichler, Pulišić, Salač, Salis-Seewis, Santin, Škvorc, Štambuk, Ujčić, Zvekanović), u svoje vrijeme veoma poznatih, koji su se, međutim, afirmirali objavljujući i publikacije i knjige, pretežito teološkog ali i inog karaktera. Uz njih je i duga povorka svećenika i redovnika koji su se isto tako istaknuli, posebice tiskajući knjige i publikacije, počevši od don Mladena Alajbega preko Jerka Bakotina i Ivana Bakovića, odnosno uglednijega hrvatskog svećenika u dijaspori Vilima Cecelje, misionara Ante Gabrića, astronoma Nikole Miličevića, znanstvenice redovnice Agneze Pantelić, publicista i mučenika Petra Perice, odnosno

drugoga publicista i mučenika Kerubina Šegvića... sve do Nikole Žuvića i Franje Žužeka.

Valja istaknuti da je u knjigu autor uključio i neke katoličke laike koji su se borili za afirmaciju vjere u javnom životu, osnivali organizacije i društva s vjerskom konotacijom. Među njima na prvome mjestu valja istaknuti dr. Ivana Merza, zatim dr. Ivana Protulipca, pa Smiljanu Rendić, Maricu Stanković...

Kako se zna, mnogi od navedenih ljudi bjehu zbog svojih stavova i ideja, tiskanih knjiga, a ponajprije zbog svetog i neporočnog života, čime su pružali svijetle primjere i drugima, posebice mladima, žrtvama boljševičkog jednonumlja pa su zatvarani, mučeni, ubijani...

Nama Splitsanima posebno je drago što u knjizi susrećemo i neke poznate i popularne splitske svećenike kao primjerice omiljenoga katehetu i propovjednika, višegodišnjeg župnika Sv. Duje, nezaboravnog don Mladena Alajbega, jednako istaknutoga katehetu dr. Josipa Carevića, potom dr. Urbana Krizomalija, dr. Mira Matijacu, don Antu Pilepića... i napokon nezaboravnog biskupa dr. Kvirina Klementa Bonefačića.

Zanimljivo je da su u knjizi našli svoje mjesto i neki svećenici koji su poslije napustili svećeničko zvanje ili su pak prešli u starokatolike (Mirko Perković, Niko Petrić, Marko Kalodera, Božo Milošević...).

Sve u svemu, svatko koga zanima crkveni život, naći će u knjizi vrlo zanimljivih i dobrodošlih podataka.

Recimo još da autor priprema i II. dio knjige, iste tematike.

Zdravko Mužinić

IZDRŽI VOLJENA ZEMLJO

Petar Vuletić (Šjor), *Gnijezdo sokolovo*, Crkva na kamenu, Mostar 1995, 256 stranica.

U izdavačkoj kući mostarske "Crkve na kamenu" objelodanjena je 36. knjiga istoimene biblioteke pod jednostavnim naslovom *Šjor*. To je popularno ime pisca, svećenika don Petra Vuletića starijeg, iz Graca, trebinjska biskupija, i ujedno njegovih šest "knjiga" ili književnih cjelina, koje nose podnaslove: *Gnijezdo sokolovo* (str. 5-54); *Sinu munja od Zagreba grada* (55-80); *Treći Lazar* (81-116); *Petljanija* (117-174); *Kruh sa sedam kora* (175-218); *Kamen i kruh* (219-252). *Šjor* se odlikuje originalnim izrazom, mišlju i stilom. On svoju ideju zna obući u privalačno ruho kako poezije, tako i proze. Piše književnim hrvatskim jezikom, ali rabi i pravi seljački rječnik babe